

Raziskava o pripravljenosti na jutri

Pomembno je, da vemo ali in do katere mere se državljani in državljanke, delavci in delavke, veselimo izzivov jutrišnjega dne in v kolikšni meri smo se sposobni prilagajati novim razmeram oziroma obratno, ali nam vsak nov dan predstavlja tudi nov problem. Posledice teh pogledov so zelo pomembne tako za življenje posameznika kot tudi gospodarstva in širše družbe. Za analizo obstoječega stanja je raziskovalna agencija Valicon v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki in Novo KBM, izvedla nacionalno raziskavo o tem, kako smo Slovenci pripravljeni na jutri.

Metodologija raziskave

Raziskava je bila izvedena v več fazah. Definicijo pripravljenosti na jutri so ugotavljali s pomočjo fokusnih skupin. Ta namreč za vsakega posameznika pomeni nekaj drugega, saj je odvisna od situacije v kateri trenutno živi, pa tudi od odnosa, ki ga ima do življenja na splošno. Pripravljenost na jutri tako vključuje: imeti službo in s tem prihodke, posedovanje nepremičnine, družino in dobre socialne odnose, skrb za zdravje in okolje ter neodvisnost in odgovornost do sebe. Na jutri so pripravljeni tisti posamezniki, ki so odgovorni do sebe in družbe, so ozaveščeni, zadovoljni in veseli, premišljeni in odprti za novosti. Nepripravljeni na jutri pa so vsi tisti, ki so nesrečni, nenehno pod stresom in panični, pasivni v svoji drži do življenja in neodgovorni do okolja v katerem živijo.

V nadaljevanju so sledili poglobljeni intervjuji s strokovnjaki z različnih področij (ekonomija, psihologija, sociologija), ki so z različnih področij osvetlili fenomen denarja in njegov pomen za Slovence. Šele ko na eno stvar pogledamo z različnih zornih kotov, lahko vsaj približno ugotovimo kakšna v resnici je.

Zaključno fazo pa je predstavljala kvantitativna raziskava z metodo CAPI (računalniško podprto osebno anketiranje), v katero je bil vključen vzorec 1000 ljudi. Raziskava je bila sestavljena iz 60 vprašanj, odgovori na vprašanja pa sestavljajo posameznikov indeks pripravljenosti na jutri, ki se meri na lestvici od 0 do 100 in ga lahko interpretiramo kot odstotek pripravljenosti na jutri.

Indeks zajema dve dimenziji, in sicer objektivne finančne pokazatelje (ki jih sicer subjektivno sporoča posameznik) in subjektivne pokazatelje pripravljenosti na jutri, ki se nanašajo na odnos do denarja in osebno vrednotenje sebe v tej kategoriji.

Med objektivne finančne pokazatelje so uvrščeni:

- pripravljenost ob nenadnem izpadu dohodkov,
- varčevanje,
- zadolženost.

Rezultati raziskave o pripravljenosti na jutri

Rezultat raziskave kaže, da smo Slovenci v povprečju 48-odstotno pripravljeni na jutri. Kar 61% populacije pa dosega vrednost pod 50.

Glede na spol je raziskava ugotovila, da so moški in ženske približno enako pripravljeni na jutri. Največja razlika se pokaže pri stopnji spremljanja finančnih in gospodarskih informacij, kjer moški enkrat bolj pogosto spremljajo tovrstne informacije kot ženske. Pomembna razlika se pokaže tudi pri dimenziji anksioznosti, kjer so ženske za eno indeksno točko bolj podvržene anksioznosti kot moški.

Glede na starostne skupine so z indeksom 51 najbolj pripravljeni ljudje v skupini med 41 in 53 letom, najmanj pa so pripravljeni mladi med 15 in 27 letom. Podrobnejši rezultati razkrijejo, da imajo najvišji indeks pripravljenosti na jutri ljudje med 67 in 69 let, in sicer 56. Najnižji indeks pripravljenosti pa je zabeležen v starostni skupini med 37 in 39 letom starosti, in sicer 42.

Glede na zaposlitveni status so najbolj pripravljeni zaposleni ljudi na vodstvenih položajih, ki dosegajo indeks 67. Sledijo obrtniki in samostojni podjetniki z indeksom pripravljenosti 63. Najmanj pa so na jutri pripravljeni kmetovalci, saj dosegajo indeks 40.

Glede na izobrazbo so na jutri najbolj pripravljeni visoko izobraženi, ki dosegajo indeks 65. Indeks pripravljenosti se postopoma zmanjšuje glede na stopnjo izobraženosti. Izobrazba tudi pomembno vpliva na stopnjo spremljanja finančnih in gospodarskih informacij, ki z višjo izobrazbo raste. Hkrati pa se pokaže, da tako občutek depresivnosti kot anksioznosti pada pri bolj izobraženih ljudeh, v primerjavi s tistimi, ki imajo nižjo stopnjo izobrazbe.

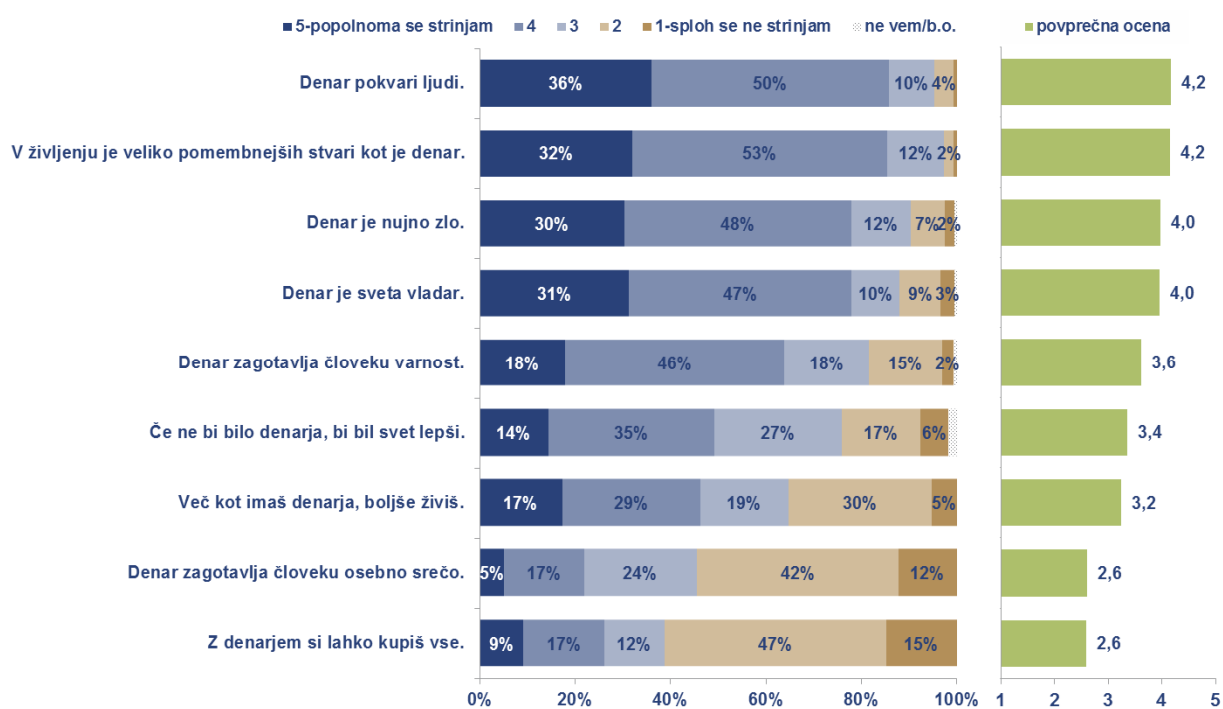
Pripravljenosti na jutri se močno razlikuje tudi **regijsko**. Najmanj, z indeksom 36 so na jutri pripravljeni v Zasavju, kjer se pokaže tudi najvišja stopnja depresivnosti, hkrati pa v Zasavju zelo spremljajo finančne in gospodarske informacije. Najbolj so na jutri pripravljeni na Obali, kjer dosegajo indeks pripravljenosti 56, sledita pa Notranjska in Gorenjska.

Glede na število otrok v družini so najbolj pripravljeni tisti, ki imajo tri otroke ali več in dosegajo indeks kar 61,9. Sledijo jim tisti z dvema otrokoma, ki dosegajo indeks 51.

Glede na dohodek na družinskega člana se pri doseganju indeksa pripravljenosti pokaže zanimivost, saj višji indeks dosegajo ljudje, ki imajo mesečni dohodek na člana med 140 in 280 kot tisti, ki imajo dohodek na člana med 280 in 365. Sicer pa drži »pravilo«, da se ljudje z več dohodka na družinskega člana, čutijo bolje pripravljeni na jutri.

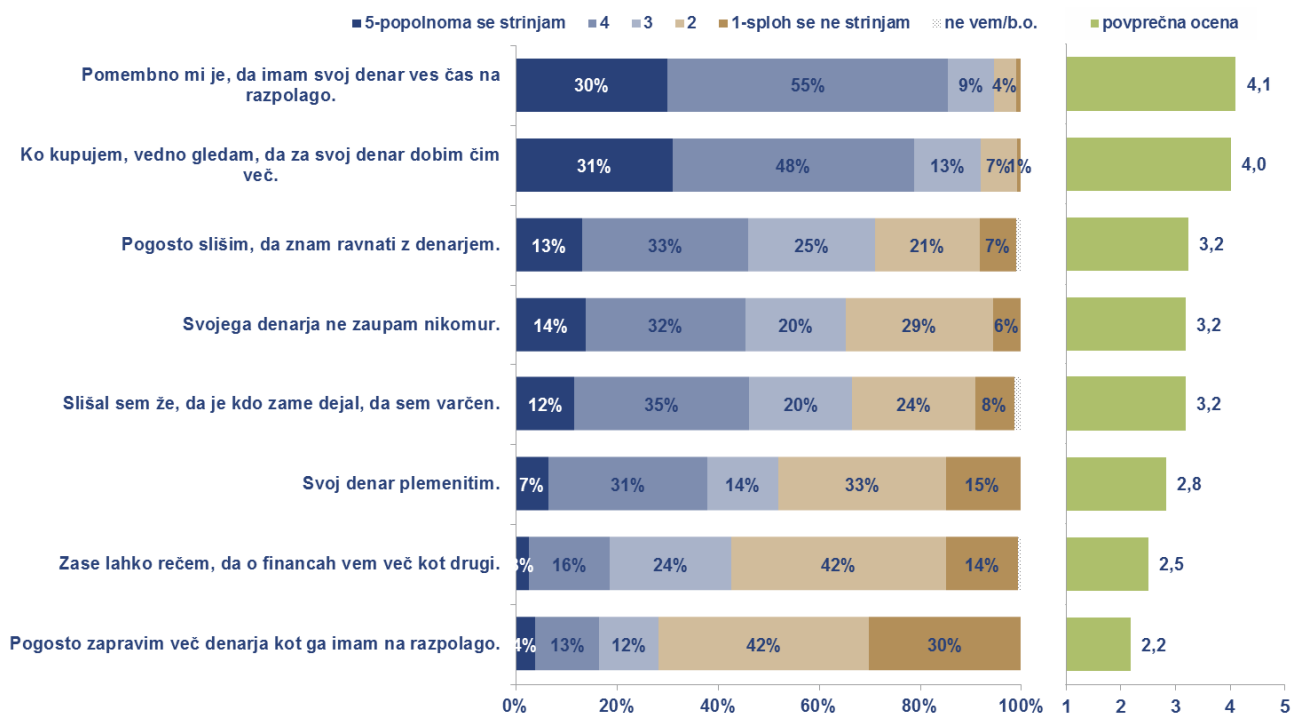
Glede na zakonski stan so z indeksom pripravljenosti 52 najbolj pripravljeni poročeni, najmanj pa so na jutri pripravljeni samski, ki dosegajo zgolj indeks 43.

Slika 1: Vrednotenje denarja

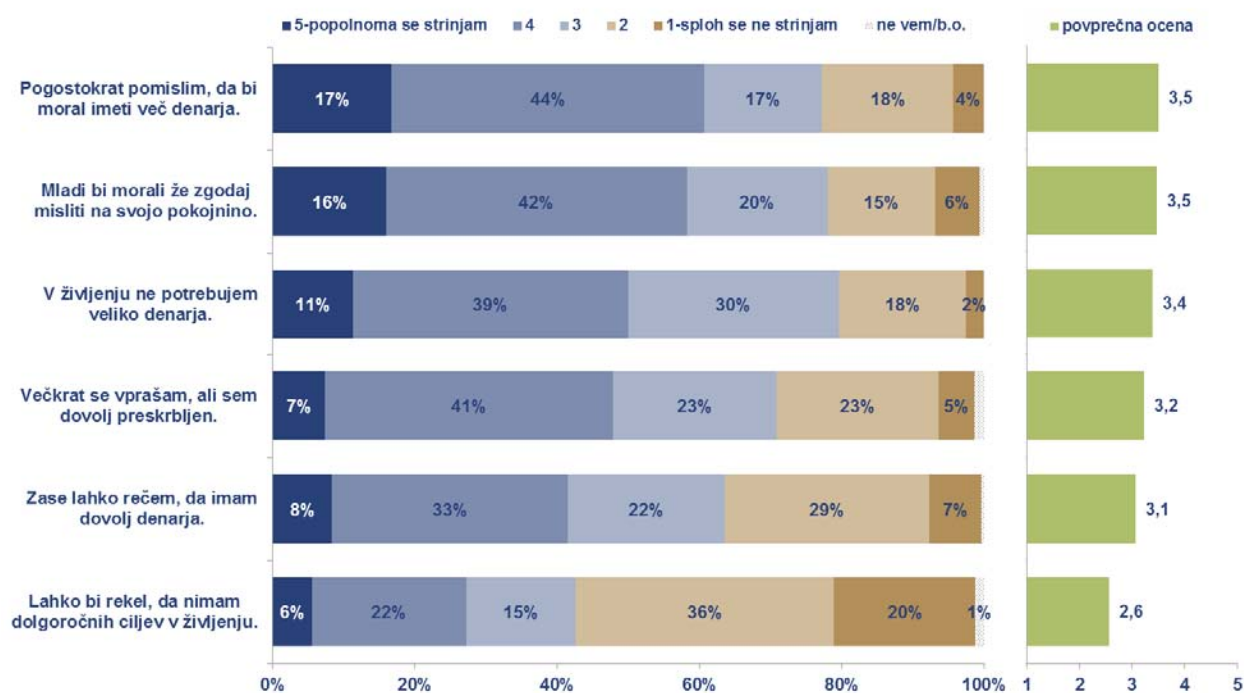
Vir: Raziskava o Pripravljenosti na jutri

Slika 2: Odnos do denarja

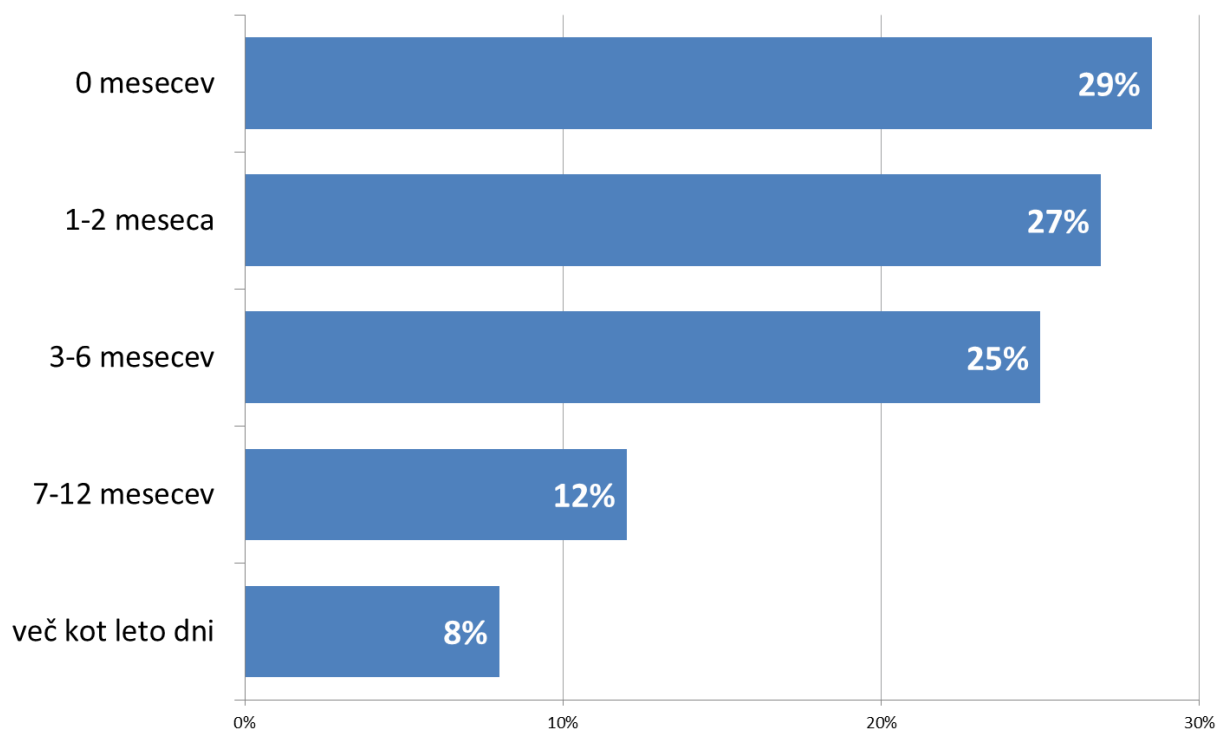
Vir: Raziskava o Pripravljenosti na jutri

Slika 3: Denar in prihodnost

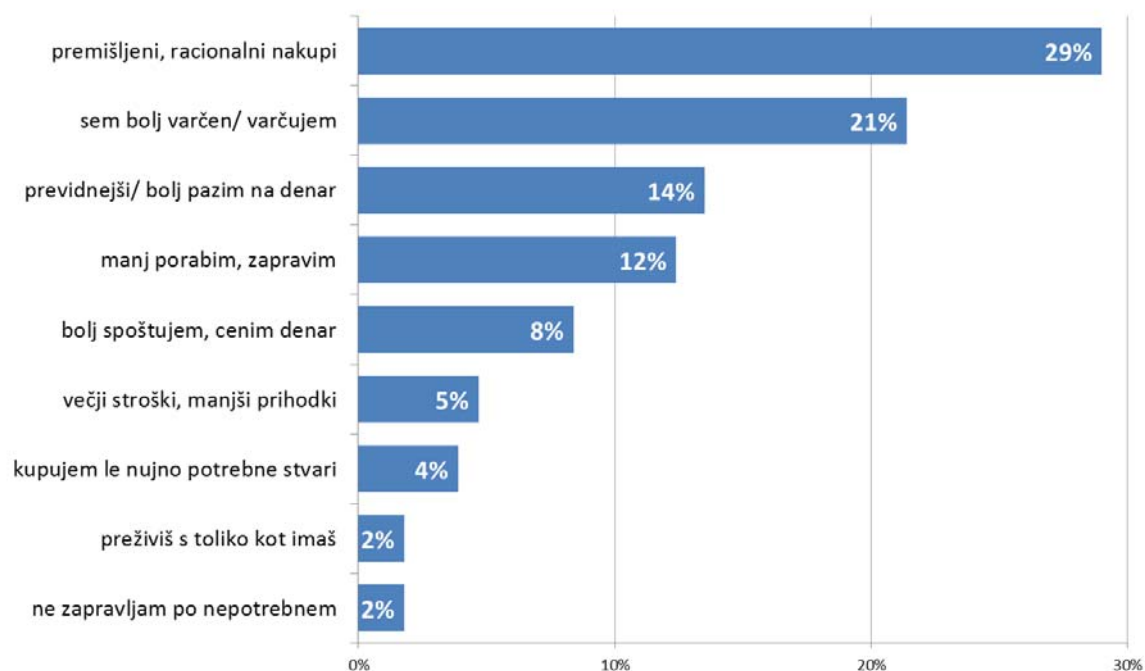
Vir: Raziskava o Pripravljenosti na jutri

Slika 4: Koliko časa bi preživel brez pomoči drugih?

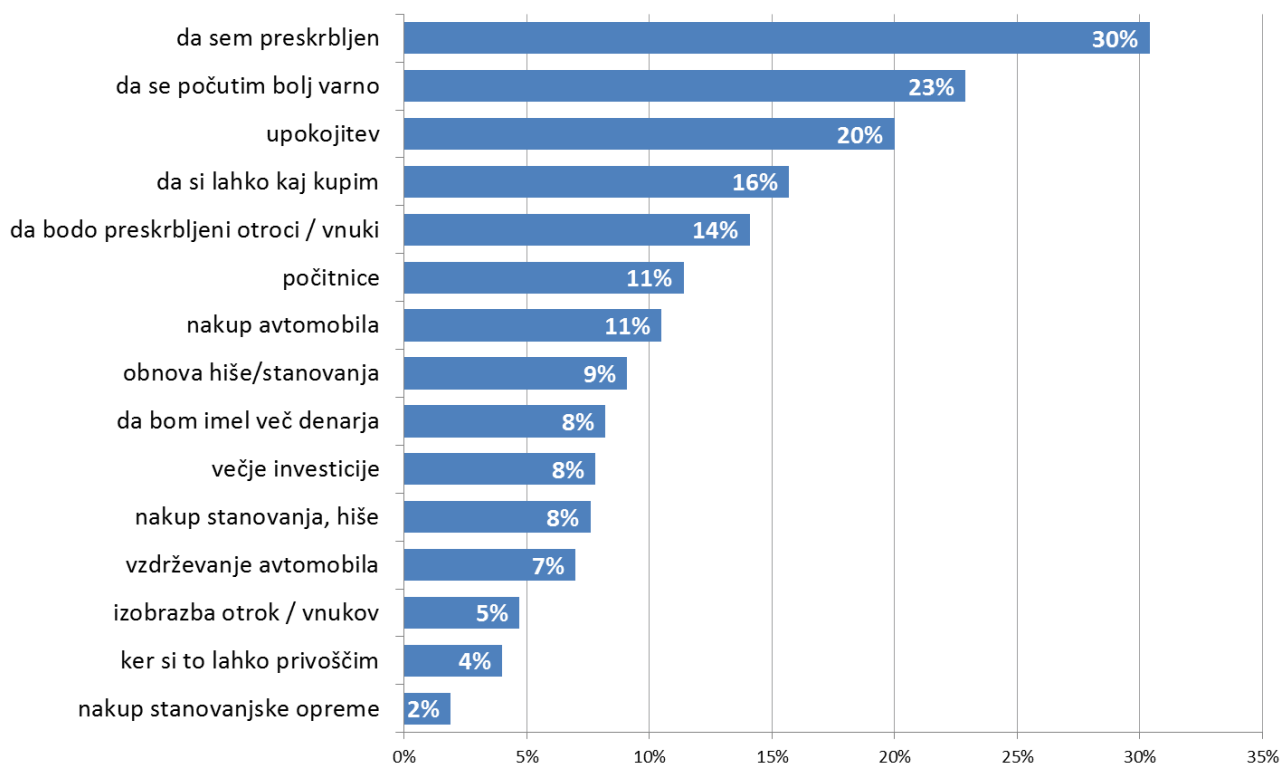
Vir: Raziskava o Pripravljenosti na jutri

Slika 5: Kako se je spremenil vaš odnos do denarja zaradi krize?

Vir: Raziskava o Pripravljenosti na jutri

Slika 6: Namen varčevanja

Vir: Raziskava o Pripravljenosti na jutri